

KALENDARIUM

Droga do niepodległości

28 LIPCA 1914

Początek I wojny światowej. W odpowiedzi na zamach na arcyksięcia Ferdynanda Austro-Węgry wypowiadają Serbii wojnę. Następuje efekt domina: Rosja ogłasza mobilizację przeciw Austro-Węgom, a Niemcy wypowiadają wojnę Rosji i Francji. Zaborcy stają po przeciwnych stronach frontu.

**5-6 SIERPNI
1914**

I kompania Kadrowa, dowodzona przez Józefa Piłsudskiego, wkracza z Galicji do Królestwa Polskiego. Marsz miał zachęcić do antyrosyjskiego powstania, jednak Kompania zostaje zmuszona do odwrotu.

**16 SIERPNI
1914**

W Krakowie powstaje Naczelny Komitet Narodowy, który powołuje **Legiony Polskie**.

PAŹDZIERNIK 1914

Józef Piłsudski
tworzy **Polską
Organizację
Wojskową.**

11 LISTOPADA 1914

W **bitwie łódzkiej**
po obu stronach konfliktu
walczy ponad 30 tys.
polskich żołnierzy.

30 WRZEŚNIA 1915

Państwa centralne
z pomocą Legionów
Polskich zajmują więk-
szość polskich ziem.

14 STYCZNIA 1917

Powstaje tymczasowa
Rada Stanu.

Wobec braku gwarancji uzyskania niepodległości, Józef Piłsudski apeluje do polskich żołnierzy o nieskładanie przysięgi państwowi centralnemu. Wielu żołnierzy zostaje internowanych, a **Piłsudskiego osadzono w twierdzy w Magdeburgu.**

**15 SIERPNI
1917**

Roman Dmowski tworzy w Lozanie **Komitet Narodowy Polski**, który z czasem staje się uznawaną reprezentacją powstającego państwa polskiego.

12 WRZEŚNIA 1917

Na terenie Królestwa Polskiego powołana zostaje **Rada Regencyjna.**

8 STYCZNIA 1918

Prezydent USA Woodrow Wilson ogłasza 14 punktów powojennego ładu, w których zawiera **postulat niepodległej Polski** z dostępem do morza. Uważa się, że jest to zasługa Ignacego Paderewskiego.

7 PAŹDZIERNIKA 1918

Rada Regencyjna proklamuje powstanie niepodległej Polski.

28 PAŹDZIERNIKA 1918

W Krakowie powstaje Polska Komisja Likwidacyjna z **Wincentym Witosem** na czele, która ma za zadanie przejęcie władzy w Galicji od Austriaków.

7 LISTOPADA 1918

W Lublinie lewica powołuje niezależny od Rady Regencyjnej **Tymczasowy Rząd** Ludowej Republiki Polskiej z Ignacym Daszyńskim na czele.

10 LISTOPADA 1918

Józef Piłsudski
po wypuszczeniu
z twierdzy
w Magdeburgu
dociera do
Warszawy.

11 LISTOPADA 1918

Koniec I wojny światowej. W wagonie kolejowym pod francuskim Compiègne podpisany zostaje rozejm pomiędzy państwami ententy a cesarstwem Niemieckim. Rada Regencyjna oddaje Piłsudskiemu władzę nad wojskiem.

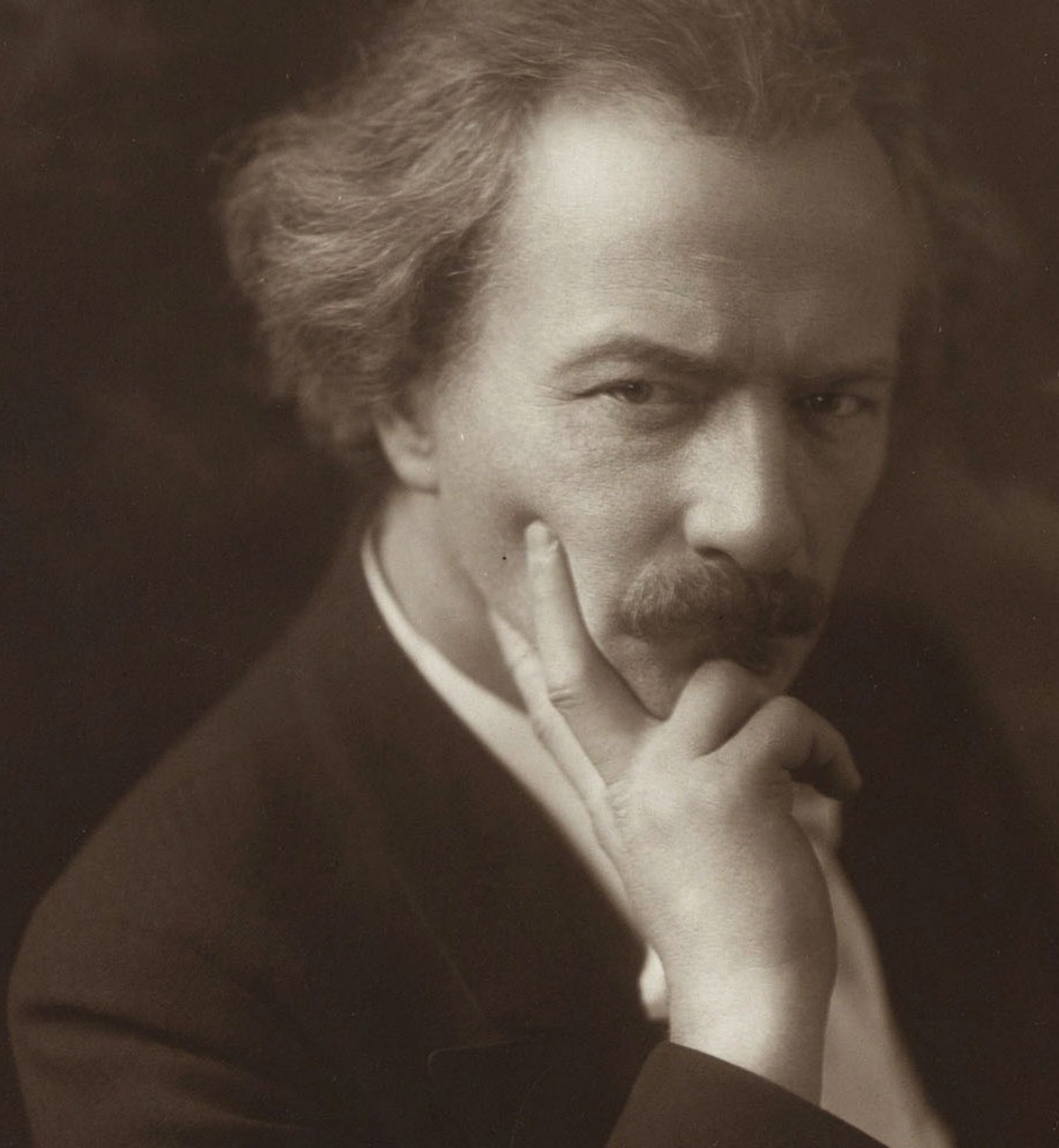
LISTOPAD 1918

Rada Regencyjna przekazuje **Piłsudskiemu władzę cywilną**. Wkrótce podporządkowuje mu się Tymczasowy Rząd Ludowy i Rada Narodowa Śląska Cieszyńskiego, a **w Wielkopolsce wybucha antymieckie powstanie**.

16 STYCZNIA 1919

Powołany zostaje **rząd ponad parti-
działami Ignacego Paderewskiego**, popierany przez endecję i ludowców, w porozumieniu z Piłsudskim. Polska jest oficjalnie uznawana za państwo niepodległe.

Rozpoczyna się **konferencja pokojowa w Paryżu**, na której waży się powojenny ład Europy i kształt polskich granic. Dmowski i Paderewski, będący polskimi wystąpnikami, odnoszą dyplomatyczny sukces.

23 STYCZNIA 1919

Początek **wojny polsko-czechosłowackiej** o pogranicze śląskie.

26 STYCZNIA 1919

Narodowa demokracja wygrywa wybory do **Sejmu Ustawodawczego**. Kobiety po raz pierwszy otrzymują prawa wyborcze.

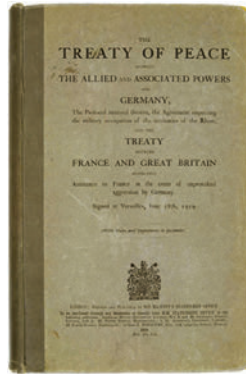
14 LUTEGO 1919

Początek **wojny polsko-bolszewickiej**.

28 CZERWCA 1919

Zawarty zostaje **traktat pokojowy** w Wersalu. Polska otrzymała Pomorze Gdańskie (bez Gdańska, będącego wolnym miastem) i Wielkopolskę. Na Górnym Śląsku, Warmii i Mazurach odbędą się plebiscyty.

25 KWIETNIA 1920

Początek **polskiej ofensywy na Kijów**. Piłsudski po porozumieniu z Symonem Petlurą chce przywrócić Ukrainę jako państwo buforowe między Polską a Rosją. Po zdobyciu Kijowa nie udaje się rozbić bolszewików na wschodzie.

Wybuch antyniemieckie **I powstanie śląskie**.

11 LIPCA 1920

Plebiscyt na Warmii i Mazurach.

W wyniku wojny z Rosją i niepewnością co do przyszłości Polski, mieszkańcy decydują o przynależności do Niemiec.

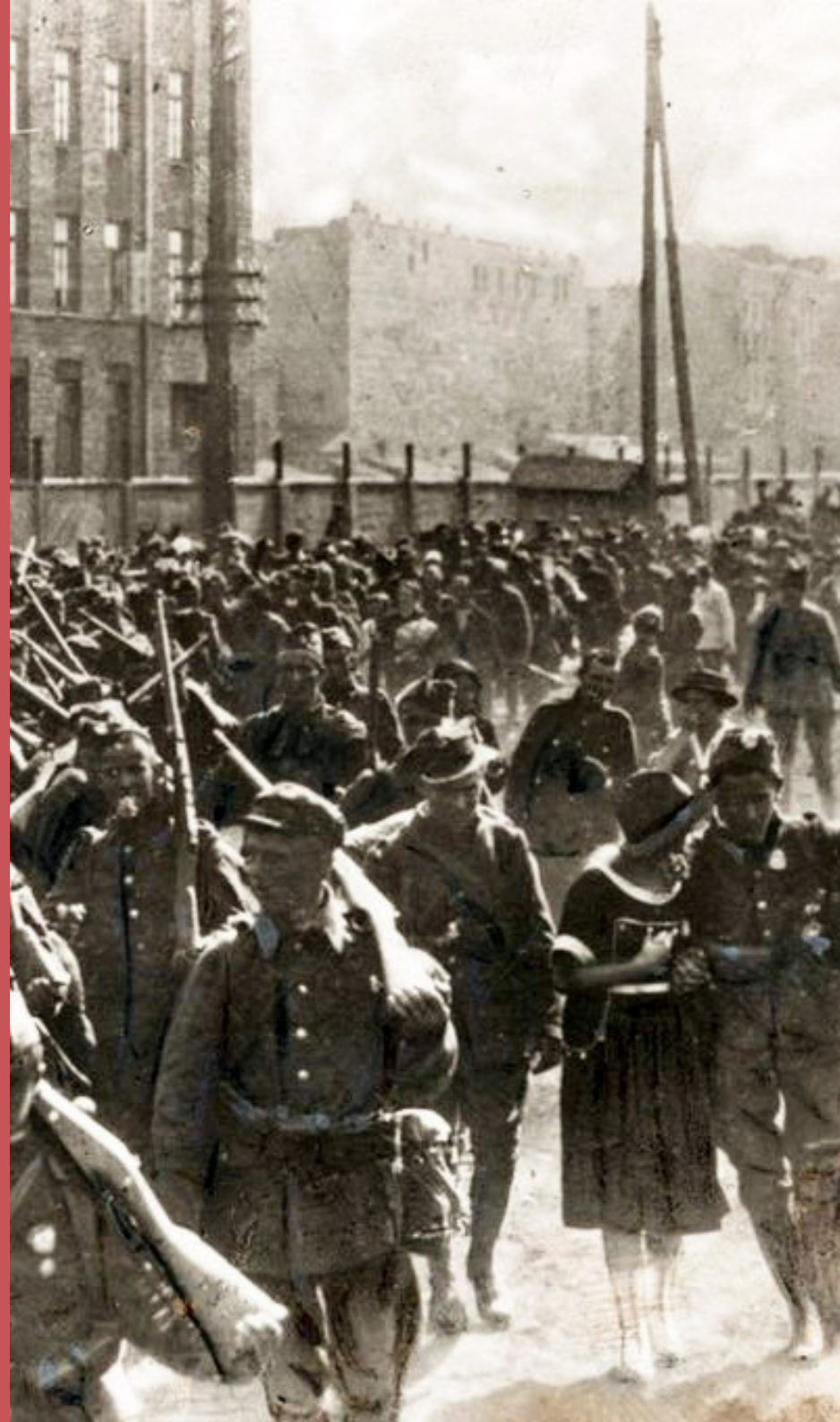

24 LIPCA 1920

Wincenty Witos zostaje premierem **Rządu Obrony Narodowej**, motywuje chłopów i robotników do walki przeciwko bolszewikom.

13-25 SIERPNIA 1920

Trwa bitwa warszawska, jedna z najważniejszych bitew w historii Polski, wymieniana też wśród najważniejszych w historii Europy. Polacy powstrzymali marsz bolszewików i przeszli do kontrofensywy. Zwana cudem nad Wisłą – niegdyś ironicznie, dziś jako wyraz uznania dla polskiej armii.

Trwa II powstanie śląskie.

USTAWA Z DNIA 17 MARCA 1921 ROKU
KONSTYTUCJA
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

W IMIE BOGA WSZECHEMOGĄCEGO!
MY, NARÓD POLSKI,
dążąc do Opatrzności Bożej
i do samostanowienia nas z poltora wiekowej
niewolności, wspominając z wdzięcznością i miłością
i z szacunkiem ofiarę krwi pokoleń, które wzięły
do siebie swoje sprawy niepodległości bez
przerwy poświęcając, na wieki złożyły do świętej i
niezłomnej Konstytucji 3 Maja dobro
i wolność i niepodległość Polski. Oczyszczyły
nasze serce, a pragną, by ta niepodległość,
półgę i bezprzerwaną oraz - lud społeczny
stwierdzić na wieki i na zasadach prawa i
wolności, pragną zarazem zapewnić naszym
ojczyźnianym i moralnym i materialnym dla
dobra całej Ojczyzny i ludzkości, przyświecając
obronie i samostanowieniu Rzeczypospolitej, a przy
poproszeniu, walczyć o prawo i dobro Ojczyzny
Polskiej zabezpieczyć - to o Ustawę Konstytucyjną
na Świątę Ustawodawczą Rzeczypospolitej
Polskiej uchwaloną i ustanowioną.

17 MARCA 1921

Uchwalona została **konstytucja marcowa**. Zakłada m.in. republikański system demokratycznej parlamentarnej oraz trójpodział władzy.

18 MARCA 1921

Traktat w Rydze kończy wojnę polsko-bolszewicką. Wschodnia granica w dużej mierze pokrywa się z granicą II rozbioru.

3 MAJA 1921

Wybuchła III powstanie śląskie. Ślązacy pod wodzą Wojciecha Korfante udowodniają przywódcom zachodnich państw, że swą przyszłość wiążą z Polską. Wschodnia, najbardziej uprzemysłowiona część Górnego Śląska, trafia w granice RP.

15 MARCA 1923

Rada Ambasadorów (organ wykonawczy kończącego wojnę Traktatu Wersalskiego) oficjalnie zatwierdza ostateczny kształt granic II RP.

II RZECZPOSPOLITA

Biblioteka W S Z K O L E

Biblioteka.pl

Formy wykorzystania: Prezentacja została opracowana przez redakcję miesięcznika Biblioteka w Szkole i jest do dyspozycji subskrybentów portalu Biblioteka.pl. Można ją wykorzystywać w pracy zdalnej, rozsyłając uczniom lub rodzicom poprzez kanały używane przez szkołę (lub instytucję) do pracy zdalnej. Jednak bardzo prosimy o nieumieszczanie prezentacji na powszechnie dostępnych stronach internetowych.